

prevozu svinj temeljito razkuženi, sicer jim bo dovoz svinj na sejmišče zabranjen.

Več nego suženjstvo!

V ameriških južnih državah stopa v ospredje močno gibanje proti neverjetnim razmeram v izvrševanju kazni. V javnost prodirajo grozne podrobnosti glede postopanja s črnimi in belokožnimi kaznjenci.

Obče zgražanje je vzbudil slučaj jetnika Arturja Mailleferta, mladega belokožca, katerega so mučili v kaznilnici Jacksonville na polotoku Florida dobesedno do smrti. Omenjenega so ujeli, ko je poskusil pobeg. Zvezanega na rokah in nogah so stiščali v lesen zaboj, ki je zgledal kakor pokoncu stoječa krsta. Izpostavili so ga tako dolgo vplivu žgečih solnčnih žarkov, da je umrl od onemoglosti. Paznik, ki je odredil nečloveško kazen, je dobil sicer 20 let ječe, a poučeni krogi so resnega mnjenja, da zgorajni slučaj mučenja do smrti nikakor ni osamljen.

Amerikansko postopanje s kaznjenci spominja na najhujše čase suženjosti. Da, kulturni škandal zaslužnja, ki je razdelil svoj čas severno Ameriko v dva tabora in dovedel do državljanske vojne, danes zopet sili na plan.

Kaznjence namreč odstopajo v Združenih državah zasebnim podjetjem, ki jih uporabljajo za gradnjo cest ali na bombaževih plantažah. Pretežna večina podjetnikov je proslula radi živinske podivjanosti. Delavce kaznjence tirajo v močnih verigah na nogah na delo. Revolver ter bič sta običajno sredstvo za priganjanje k delu. Za slučaj pa, da se je kateri jetnik zoperstavil takemu postopanju, ga prebatinijo na mrtvo ime.

V resnici so življenjski pogoji kaznjencev, ki so pretežno črnci, slabši nego suženjev pred letom 1863. Do tedaj je gospodar izdajal gotov denar za sužnje in se ni samo brigal za to, da se je

sužnju dobro godilo, moral je tudi skrbeti, da je ostal zdrav in če je bil dalekovidnejši, mu je oskrbel celo marsikatero udobnost. Takega interesa pa nima zasebni podjetnik, ki si izposodi človeški material iz kaznilnic. On popolnoma izrablja jetnika in si nato drugega vzame.

Se en drug način postopanja je pri plantažarjih običajen. Naročijo si delavce na ta način, da plačajo za zamorce, ki so zapadli kazni za kako malenkost, denarno globo. To plačano svoto mora zamorec odslužiti. Prav zvit način skrbi za to, da črnci nikoli več ne more odplačati dolga in sploh ostane pri gospodarju kot suženj.

Dogaja se, da sodniki, ki so navezani na farmerje iz osebnih ali trgovskih vidikov, pahnajo v ječo moža, ki poizkusi uteči mučitelju. Izgledi pobega so

na plantažah presneto malenkostni, ker stražijo nasade noč in dan oboroženi pazniki na konjih in imajo na razpolago še posebne pse, ki najdejo takoj sled begunca.

Še hujša gaženja zakonov so na dnevnem redu. Dogaja se, da zagradi beli sodnik nekaj zamorcev. Obtožnica je takoj pri rokah. Da jim pa na prosto, ali sedijo 6 mesecev v ječi, ali pa pri delu na račun na kaki farmi. Mesečna plača znaša 30 dolarjev, kar ne zadostuje niti za pokritje najnujnejšega. Življenske potrebščine mora jetnik kupovati za drag denar v farmerjevi kantini.

Vsa zgoraj opisana grozna dejstva je razgrnil pred kratkim javnosti John Spinak v knjigi »Zamorci iz države Georgija«. Njegove trditve so podprte s pričami in fotografičnimi posnetki.

Beseda prosvetnim društvom.

(Dopis iz kmetekih vrst v Posavju.)

Slovenija je dežela z lepo razvito kulturo, akoravno niso bile v njeni zgodovini za razvoj kulture (prosvete, izobrazbe) ugodne razmere. V nekdanji državi se razvoj slovenske prosvete in izobrazbe ni podpiral od strani državne oblasti. Toda vstali so iz slovenskega naroda samega nesebični in požrtvovalni možje, ki jim je bilo srce polno ljubezni za slovenski narod, katerega so hoteli dvigniti na ono stopnjo omike in izobrazbe, ki so se na njej nahajali drugi narodi. Od Vodnika naprej jih je dolga vrsta vnetih kulturnih delavcev, ki so z besedo in perom dramili ljudstvo in budili v njem narodno samozavest. Kot učitelja in buditelja naroda, kot velika apostola

Slovencev sta zaslovela nesmrtna in nezabna Anton Martin Slomšek in dr. Janez Evangelist Krek. Trajno hvalo jima je dolžan slovenski narod; dokler bo živel rod slovenski, bo tudi živel med njim spomin na moža, ki sta svoje življenje in vse svoje delo posvetila za napredek in blagor naroda. Lani ob 70letnici smrti Slomškega se ga je ves narod hvaležno spominjal. Najbolj se pa bomo oddolžili spomenu Slomškega, ako upoštevamo njegove zlate nauke in se po njih ravnamo. Podlaga vsega narodovega napredka in boljše bodočnosti je srčna in umska izobrazba. Trajno vrednost imajo Slomškovske besede: »Drevesce, ki se ne požlahtni, nikdar dobrega sadu rodilo ne bo in vedno le malovredna lesnika ostane.« Velika potreba današnjih dni je, da se slovenska mladina vzgoji in odgaja v duhu Slomškovega, da se v cvetu svoje mladosti izobrazbi in si pridobi kulturo uma in srca. Veliko dela še čaka naša prosvetna društva po slovenski domovini: vcepiti mladini v srce smisel in veselje za izobrazbo; navdušiti jo za vzvišena narodna in krščanska načela; vzdramiti jo iz duševne brez-

Zalosten konec prekooceanskega letalca.

V ubožno hišo v Čikagi so spravili zadnje dni moža, ki se je zgrudil onemogel na cesti. Zdravnik je ugotovil, da trpi neznanec na hudem želodčnem raku in je izstradan. Ko je zdravnik vprašal moža po imenu, mu je odgovoril, da se piše William Brock. S ponosom je še povdaril, da je baš on taisti Brock, ki je preletel Ocean in je bil ponos mesta Detroit. Po teh par besedah se je spomnil zdravnik na vse. Pred njim, v postelji ubožnice v Čikagi je ležal siromak, katerega je proslavljala pred 4 leti cela Amerika. William Brock

Bridka zgodba skopuha.

Dremača sta že, ko so se odprla vrata in pater Saheb, njun pater Saheb se je pojavil v govorilnici misijonističar. Trenutno poživljena sta padla dobra otroka duhovniku krog vratu.

Bili so to veseli, srečni in blaženi trenutki svidenja.

Jutri se bosta podala s patrom v Sangamner in bosta ostala tamkaj.

Za božične praznike bosta prejela sv. krst in te slovesnosti se bode udeležil tudi — pater iz Bombaya.

Konec.

Januš Golec:

Razgovor s ponarejevalcem.

Po Sloveniji se je razpasla od prevrata do danes neverjetno strast ponarejanja bankovcev in novcev. Komaj izda Narodna banka nov denar, že buknejo v promet več ali manj posrečene potvorbe. Kot ponarejevalci ne nastopajo kaki

šolani fotografi ali tiskarji, navadno čisto navadni ljudje, samouki in se moramo čuditi njihovim zmognostim. Strast denarnih potvorb ne korenini tolikanj po mestih, največ po deželi, kjer je količjak spreten ponarejevalec pravcati bog. Potvorbe se večkrat izredno posrečijo; vsikdar pa padejo v primeroma kratkem času pravici v roke razpečevalci. Osebe, ki so okusile enkrat strast potvarjanja in tihotapljenja potvorb v promet, se tudi po še tako hudih prestanih kaznih le redkokedaj ali sploh nikoli ne spametujejo in poboljšajo.

Pisec teh vrst je imel večkrat priliko, da se je razgovarjal z že postaranim bivšim ponarejevalcem denarja pod rajno Avstrijo, ki je bil kaznovan radi te strasti in je po prestani kazni do prevrata bil zaposlen na Dunaju v državni tiskarni za tiskanje bankovcev, ki je bila in je še na glasu kot nekaj izrednega v celi Evropi. Ko so ga po zlomu kot Jugoslovana odslovili z Dunaja, si je kupil v svojem rojstnem kraju lepo hišo s posestvom in živel do svoje smrti pred leti liki božanstvo občudovan in čislán vsemogočnejši, ki je rad pripovedoval o svojih izrednih zmognostih in spretnostih na polju izdelovanja papirnatega denarja. S potvorbami si častite starosti ni več omadeževal.